

ایڈیٹر و پبلشر عبدالحمید الکریم پرنٹنگ پریس ٹیبل باغ کونڈے خان شہنک کرسا پیورڈ آفس 302 قھر ڈفلور یونیورسٹی پبلسٹی کلبس فیز 1 جناح روڈ کونڈے خان تالان کرے

09 مارچ 2026ء

زالکار تاجہ جانی دے

ہر سال 8 مارچ آئیٹری تاجہ جانی دے اڈتنگک۔ 1910ء ٹی Clark (کلارک) پٹی ء نیٹری اس 8 مارچ ء نیٹری تاجہ جانی دے انارڈ اڈتنگک نافیلد ء کرے۔ ہراناقوام متحدہ منظوری ءتس۔ نیٹری ء اللہ تعالیٰ لمہ اڑھ مسٹر و آرائی نا وڑ اٹ جوڑ کرے۔ داناراج انا بھارت مظلم ءنپ سے۔ داڑتون زندانا ہرشخ اٹی اتیازی سلوک کنتنگک۔ نیٹری زندانا ہموخت ء ہم خنہرا تم آ اودے زندہ درگور کنتنگک۔ بھارت آ حسرت ءامیت و زندانا است خواہی تے است اٹ تحسہ من ءمش تباریم ء ہرفسہ جبہ و جاگہ مس۔ ہراڑے اودے کس پتھوک ء الو۔ ولے مرک اناندرہ ء پتنگ کن بھارت آک سرہ۔ راج اناروایت آتے زندہ تھنگ کن مدام ایلوے ندرتنگک آ بیوس کنتنگک، وکم وودقرانی نیٹری ء تروٹی تمک۔ وخت اس لمہ نا وڑ اٹی وخت اس اڑھ یا آرائی نا وڑ اٹی۔ بدستقی اٹ دے پدے آ نیٹری تاجہ جانی دے اڈتنگک اٹی ء۔ نیٹری برمتہ کاری، جنسی بیدار، رسم وودو آک، مسٹ انا دشمنی ء عزت ناپن آ کسنگک، تیزاب شاعنگک، ہشنگ و آرائی جھیرہ و ہروڑ ناظم و ستم نا گواچی ء۔ راستگی دادے کہ نیٹری تیاظلم و ستم، بیدار و ناروائی اس جہانی ء ویل اس جوڑ منے۔ قوم ملک، بولی، نسل، رنگ، ذات، پات، دولت، ربیدہ، کڑدہ بندی غرض اسہ نہ اسہ وڑ اسے ٹی مچ آ دنیا ٹی نیٹری اسہ بھلوکچ اس اسہ نہ اسہ وڑ اسے

بیداری نا گواچی ارے۔ جم اٹنگک ناروائی و جنسی بیدار نا ہرا واقعہ غاک رپورٹ مریرہ اوتھنی دو بہ دار آک دوٹی بفسہ ہرا کہ دزگیر مریرہ اوتھنا اثر و رسوخ اٹ کا نو دنا فذ کرک آ ادارہ غائشی زیات مروک آ وڈی (رشوت) و بدعنوانی تارڈاٹ ضمانت آیلہ مریرہ۔ و ظلم انا گواچی مروک آئیٹری مقدمہ نارغنی عدالتی کارروائی و نرینہ غاتارویدہ غاننگک مرے کس آں جان ء پتھنگ کن گام ہرک۔ دا وڑ اٹ اودے عدالت آں چچ ء انصاف اس رسینگک۔ بد دادے کہ سویلی ایشیہ ٹی تو نیٹری تون جنسی بیدار ء ہم اسہ انصاف اس گوندنگک۔ تدوک آ سال بھارت اٹی مسٹر اسے تون جنسی بیدار کرک اسہ دو بہ دار اس بھارت گراٹ داہیت ء پانک کہ ہرا مسٹر تون نن جنسی بیدار کرین، اورے نن ڈو ہدار الون، بلکن قصور مسٹر نا کس، کہ اوانتے تپنا پیشہ تاسس۔ دا اسہ پک ء راستگی اسے کہ تا کنگہ نیمہ آبادی یعنی نیٹری ء بربری حق، عزت و وقار ورکھ و سنجھال فراوان کنتنگک تے شوندری منزل آ سرمنگ مقک۔ راج آتے زمواری ء کا وک بھور وایت آتے چخر، ہراغتیاں وڑ انا وڑ اٹی نیٹری آ بیدار کتا سینگک۔ دارکن کل آں المی وادیکو گام تعلیم ء۔ راج انا سوچ و فکر اٹی مثبت و تعمیری بدلی اوتی مریک۔ داڑتون اوارکل تپہ غان و تعلقدار نیٹری تاجہ جانی دے و سنجھال کن جوڑ مروک کا نو آتے عملی نفاذ نا کرین ء۔ تھین اٹ نیٹریک ہم نرینہ غاتار بربری تاجہ جانی و عزت و وقار نا حقدار ء۔ ہرا راج انا فرض ء کہ او نیٹری تے اوقا تون آ و جونی کن است ء بھلن کے۔

چار میکو خلیفہ حضرت علی المرتضیٰ

..... مولانا ابوالحسن شاہ.....
 امیر المؤمنین حضرت علی ابن ابی طالب
 ناکبیت ابوالحسن و ابوالتراب سک، و
 اودے اسد اللہ، حیدر و مرتضی لقب
 ملاس۔
 حضرت علی تعلق بنو ہاشم خاہوت آن
 نکتہ دا خاہوت ء دا اعزاز وڈی کس،
 1- حاجی تے دیر کنتنگ
 2- حاجی تون مدت و مک کنتنگ
 3- کل آن بھلا اعزاز دا نکتہ کہ خواجہ
 بندر تقبیلہ ٹی وڈی مس۔
 حضرت علی نا باوہ طالب کنیت اٹ پٹی
 نکتہ۔ اونا بن عبد مناف کس۔ خواجہ نا
 حقی آل کس۔ حضرت علی نامہ بیجا اپن
 فاطمہ بنت اسد بن ہاشم کس۔ دا اولیکو
 نیٹری کس بنو ہاشم خاہوت نا کدا ونا پڈ
 آن عظیم ہستی اس وڈی مس، وکل آن
 مست اسلام ء قبول کرے۔
 ابولبتی نوشتہ کیک کہ حضرت علیؑ بیعت
 فرمائے کہ دوہنے نا دے آ خواجہ ء
 نبوت ملا وے شینے نا دے آ ای
 حضرت علیؑ مسلمان مس، او وخت آ
 کتا وڈی سال کس۔
 حضرت علیؑ نامہ پین اہم کس، بھلا تا
 طالب کس۔ داڑان پدقتل و جعفر کس۔
 ورا ایز کس، ہا ہا ہا ومانہ۔ (اسد
 الغابہ)
 حضرت علیؑ نا زمواری ء حضرت خواجہ
 فریفس، او اونا خب اٹ بھلن
 موسس۔ چناتے تپنی کل آن مست
 حضرت علیؑ ء مسلمان منگک نا سعادت
 وڈی ء۔
 خواجہ نا ہجرت کنتنگ نا وخت آ حضرت
 علیؑ ء تپنا ہیرم آ خاھے، و او دے پارے
 کہ مخلوق نا امانت آتے اوہ کسان سر
 کیس۔ ولدنا ٹی ہم مدینہ غا ہجرت
 حضرت علیؑ آن اڑنے کہ اللہ نا نبی ء

بے ضمیری نا نا جوڑی

محسن بسمل

بندش نا دنیا نا جون اٹی اسہ ہندن ء
 حاکم اس ارے، ہرا بندش ء جوان ء
 فیصلہ و راست ء گام اس ہرنگ کن
 بیوس کیک۔ دادے راج اٹی ہرا گندنی
 تیان آ جونی درکار ء، او روز دانی و
 ناخواہ پابندی ء پسند کیک۔ دا اخلاق
 نا ظہور دار، عدل و انصاف نا داعی و
 مروت نا امین ء۔ آسان انکا لوز
 آتھنی دادے است و لس محاورہ
 غائشی دادے ضمیر پارہ۔ دا بندش نا
 دنیا نا جون انا بادشاہ ء۔ کہ جوان ء
 چاگڑو ایتھنی دانا رمانش مرے تو
 بندش نا دنیا نا جون انا نظام آک جوانی
 اٹ چھنگرہ، داڑان چپ خراب انکا
 رمانش نا سوب آں دا نظام آک
 خراب منگک آبرے کیک۔ ولے دا
 فطرتی وڑ اٹ جوان انکا رمانش
 جوان انکا فیصلہ و جوان انکا سلامہ ء
 ملوک آمون اٹون امناک کیک۔ جوان
 ء گام ہرنگ کن سلامہ ہم بھارت جوان ء
 ایک۔ کہ وخت اس جوانی و خرابی نا
 کڑمی نا مطالعہ ضمیر ناؤس آن پیش
 مرے تو او وخت آ جوان انکا راہشون
 تو راہشونی آن بیدس دا سفر بھارت
 مشکل مریک۔ ہندن کہ اسہ ویل
 ایسنازی آرا نولوی ڈوک لگرہ دا ویل
 شرمی ء ویل اس مریک۔ ولے دا
 خواجہ غاک اسہ میر صاحب ایسنا
 کچاری ٹی سر مریرہ۔ تپنا بیعت و گپ
 آتے کیرہ۔ میر صاحب خواجہ کہ
 راج انا سوچ و فکر اٹی مثبت و تعمیری
 ہرگز آٹوٹی تاجہ جانی دے و سنجھال
 و فیصلہ انصاف اٹ مرے۔ ولے دا
 ویل اونا بہرہ منگک نا ونگ آن پیش ء
 کہ امر دا ویل ء ایسیر کیو؟ تو اونا ضمیر
 اودے ہندا سلامہ ء ایتک کہ مفتی
 صاحت ء خواجہ دا شرمی ویل انا

اودے بایدے نن کل قبول کین۔ نن اڈ
 کرین تو او حضرت عثمان غنیؑ دا دوہ ہرزا
 کرے۔ بیعت بیعت کرے و نن قول
 انا رداٹ حضرت عثمانؑ نا دو آ بیعت
 کرین۔ ایلہ خلیفہ غاتار نا دانا ہم
 اطاعت ء کریت و ہرا عہدہ ء کتس
 ای خوشی اٹ اودے قبول کریت۔
 جنگ آیت بنات و شرمی سراتے نا فذ
 کریت۔ ولدا ہرا تم حضرت عثمان غنیؑ
 شہید مس تو ای دربار خلافت ء تپنا کوپہ
 غاتار۔ حرمین شہین و بصرہ و کوفہ نا
 بندش آک بیعت کریر ولدا ہمو بندش
 کنا مقابلہ ٹی ملیس ہراست کہ قرابت
 و رشیداری و علم و مسلمان منگک اٹ کنا
 بربری آیم آلوک۔ گرا ای خلافت نا
 حق دارست و کنا بھلو جہد و کوشش اس
 کس۔ (ابن عساکر) داروایت آن
 ہرا نامعہ انصاف ء۔ دن کس کس اس
 اسہ بیہہ نا توڑو اس کرے، تو اوڑا ہم
 اسہ بیہہ نا توڑو اس لیکے۔ کہ کس نے
 تکلیف تے تو نے دا حق ء کہ ہم ہم
 اودے ہموخت در تکلیف ایتو، اندر او
 نے تکلیف تے۔ کہ کس نے چیلہ
 اس خلک تو تم ہم اودے چیلہ اس
 خلو۔ اگر کس اس خلک تو کس اس
 خلو تے، کہ کہ انصاف اٹ بربر
 مرے۔ کہ گنی بیدار کرین اللہ پاک نا
 فرمان ء کہ تم تون کس بیدار کرے تو تم
 ہم بیدار کیو۔ اوڑان گیشتر بیدار کنتنگ نا
 نے حق اف۔ پدا بد اخلاقی مرو۔ تو
 حسن ء اخلاق نا معدہ نیکی و بدی ٹی
 بربر عدل و انصاف ء۔ اخلاق
 عظیمانہ خلق عظیم اوڑان درجہ اس
 کس، ہراست کہ دا ہر تو تم آتارندہ و بلک
 امر سہب مس۔ و او سیدھا انکا کسہر و خنا
 و ہراست کہ دا ہر تو تم آتارناج کرے
 او اللہ نا جماعت اٹ پترینگا۔ دا
 بیعت انا پاننگ نا وخت آ اونا نن تیان
 خوبیک آک بسر۔ (تاریخ الخلفاء
 پنہ 182)

کمال اخلاق و اونا وڑک

..... مولانا محمد یحییٰ موملی.....
 حضرت موسیٰ و خلق حسنه۔
 حضرت موسیٰ تپنا امت ء رمانش
 کرے خلق حسنه نا باروٹ کہ بربر
 معاملہ تپو۔ ہندن کہ اللہ تعالیٰ نا فرمان
 ء کہ نن واجب کرین اہل تورات
 (حضرت موسیٰ امت) نازی آ جان انا
 بدلہ ٹی جان اس۔ نن بدلہ ٹی نن
 اس، ہاس نا بدلہ ٹی ہاس، دقان نا
 بدلہ ٹی دقان، خبب انا بدلہ ٹی خبب
 اس کیو۔ یعنی حضرت موسیٰ نا امت ء
 بدلہ ہلنگ نا موکل کس ولے بربر
 بربر۔
 خلق کریم و حضرت عیسیٰ:
 حضرت عیسیٰ تپنا شریعت اٹی خلق
 کریمانہ نازی آ رمانش کرے۔
 فتح کس دقان مست انا و اقداسے کہ نبی
 اسہ دار معظم بن عدی ء پارے کہ تپنا
 ہاوت اٹی کتے کہ قدرتا کہ ای اللہ نا
 بیعت ء طواف کیو۔ (دا وخت آ خواجہ
 خلکار، و ہنداش بندی کس۔ خواجہ
 فرمائے کہ کہ معظم بن عدی زندہ
 مسک پاریکہ کہ دانے آ جو کبوتو ای
 کل ء بندی تے آ جو کس۔ حالانکہ
 معظم بن عدی انجیرا اسکان مسلمان متو۔
 ولے خواجہ اونا ہمو توڑ ء اسل گیرام
 کتو کہ۔ داس خواجہ نا خلق عظیم بن ہم
 اونا اٹمی اُن۔ ننے ہم تپنا اخلاق ء
 ہندا وڑ جوڑ کرڈی ء۔

ہراڑے کہ حکمران آک جندی مفاد
 و اخلاقی رسم آتے لغت کنتنگ آچ ء
 چرت اس خلیفہ۔ قسمتی جاگہ سے آ
 آتاروٹ سوچرہ تو اوقا پین تارن نا
 پندہ غاتے ٹی ہروخت گروٹنگ تروک
 چوک ء۔ جندی و اجتہا فیصلہ غائشی
 ضمیر لغت کنتنگ بیگانہ ء ہیبت اس
 اف۔ راج انا واپاری آ بندش آتیا
 ہرن بھارت کم اخلاق نا سیم آتے پورو
 کیرہ۔ گیشتری درو، دزی و دروغ ء
 واپار نا سر سہی کمرہ۔ چنکا پورا یگر آ
 بندش آک ہروخت ہندا سوچ اٹ
 مریرہ کہ امر منون نا بندش تون درو
 کین؟ امر کا تم آتے ہارن ہارن ایلڈ
 اس خوشن؟ کہ بھلا پورا یگر تانڈ
 بُرن تو اللہ ننے تپنا ہاوت کے۔
 ہیبت آک کرڈی فس۔ ایلو کتہ آ
 گراک آک ہم ہندا چرت اٹ مریرہ
 کہ نن دکا ندر نا نن تپنی امر مت اس
 مش شافن، امر تقی ء نوٹ اس وڈی
 تے اٹن؟ کہ ہیبت سیاسی میدان نا
 مرے تو خوف تپنی ہاٹ، ہاس اٹ
 کبیر کس، دا خواجہ غاک تو ضمیر فروشی نا
 بھلا ٹیکیدار آک ء۔ ہاسک آتارو شم
 اٹی مریر یا کہ وڈر آتہ، داڑے ہر تو تم
 آٹوٹیک اسٹ ایلو آن گو ونگ کن
 رخ تفوق غنکرہ مل ہسا ہندن ء
 میدان اسے آ سر مریرہ کہ اوڑے ضمیر نا
 برخلاف فیصلہ کنتنگ آگر محسوس کیرہ۔
 مریرہ کہ دن مفت نن ہم دا حق اٹی مین
 کا نو دنا رندہ دروک آک دا قح غنی
 ای اوتھنا ہندا خواست کیوہ کہ ہر
 کس نا ست اٹی راج انا راہشونی کن
 ڈرڈا اسے تو او ضمیر فروشی نا زندہ
 دروک آتے کس ء تو کنگ کن مونی
 برے۔ اٹنے کہ ضمیر فروشی نا بازار ء
 بند کنتنگ آن بیدس نا نیک انکا است
 خواجہ پورومفہ۔ ضمیر نا آ جونی کن
 شھیلو بندش آتیاں بڑوک تکران
 خواری کرڈی ء، اوقا برخلاف توار
 ہرڈی ء۔ ہرا وخت ضمیر فروشی نا سر جہ
 آک چنار، گرا نن پان کتے منزل
 و بس نن سر سہب من۔

اللہ پاک ننے بے ضمیری نا نا جوڑی
 آن رکھے۔ ضمیر نا ہیبت خف تو کنگ و
 ہاٹ بیان کنتنگ ناؤس ایتے ہا کتہ نن
 ضمیر نا زہمانی تاجہ جانی دے ادا کین۔ آ مین
 دنیائی ہم جوان رسوا کرے۔

تربانی اولیکن اوتھے شھنگ تون اوار
 نیک دعا کنتنگ تربانی کس۔ اللہ تعالیٰ نا
 فرمان ء ہرا نامفہوم ء کہ اے پیغمبر ہمو
 رحمت کہ ہرا دے نن نما ست اٹی بور
 بور کرین پر کرین ہرا نا سوب نا نا
 است اٹی رحم و کرم وڈی مس۔ ٹی اگر
 سخت مزاج مسہ تو کس نا جوک آ
 جو کہ۔ نے اللہ تعالیٰ اسہ خاص ء
 چوک اس جوڑ کرے۔ نبی کریمؑ نا
 عادت کریم داس کہ اسہ در مخلوق خواجہ ء
 تکلیف تے ولے خواجہ بدلہ اٹو بلکن
 فرمائے کہ سنجو۔ مستی اللہ تعالیٰ
 فرمائے کہ دا درجہ ہم نا مقام آن
 شیف ء، نا مقام دکان بھارت بڑے ء۔
 نے کس ہیرہ اوتھے شھنگ ہاوتے کن
 مغفرت نا دعا کنتنگ بس اف، بلکن
 اوتھنا سلام ہاٹ تا کہ او پتہ مریرہ کہ
 ننے خاص تپنا تلک۔

حضرت موسیٰ و خلق حسنه۔
 حضرت موسیٰ تپنا امت ء رمانش
 کرے خلق حسنه نا باروٹ کہ بربر
 معاملہ تپو۔ ہندن کہ اللہ تعالیٰ نا فرمان
 ء کہ نن واجب کرین اہل تورات
 (حضرت موسیٰ امت) نازی آ جان انا
 بدلہ ٹی جان اس۔ نن بدلہ ٹی نن
 اس، ہاس نا بدلہ ٹی ہاس، دقان نا
 بدلہ ٹی دقان، خبب انا بدلہ ٹی خبب
 اس کیو۔ یعنی حضرت موسیٰ نا امت ء
 بدلہ ہلنگ نا موکل کس ولے بربر
 بربر۔
 خلق کریم و حضرت عیسیٰ:
 حضرت عیسیٰ تپنا شریعت اٹی خلق
 کریمانہ نازی آ رمانش کرے۔
 فتح کس دقان مست انا و اقداسے کہ نبی
 اسہ دار معظم بن عدی ء پارے کہ تپنا
 ہاوت اٹی کتے کہ قدرتا کہ ای اللہ نا
 بیعت ء طواف کیو۔ (دا وخت آ خواجہ
 خلکار، و ہنداش بندی کس۔ خواجہ
 فرمائے کہ کہ معظم بن عدی زندہ
 مسک پاریکہ کہ دانے آ جو کبوتو ای
 کل ء بندی تے آ جو کس۔ حالانکہ
 معظم بن عدی انجیرا اسکان مسلمان متو۔
 ولے خواجہ اونا ہمو توڑ ء اسل گیرام
 کتو کہ۔ داس خواجہ نا خلق عظیم بن ہم
 اونا اٹمی اُن۔ ننے ہم تپنا اخلاق ء
 ہندا وڑ جوڑ کرڈی ء۔

راج، نرینہ ناشتان آ

ندرے، قربان، نیارٹی

بلوچ راج ائی نیارٹی تا کٹر دار

پناہ بلوچ

تینا فکرتنا جوزہ غاٹے بحال کرسا سرسہی ترکہ۔ تو ہودی کرن ائی بی بی تہو تا دروشم ائی نیارٹی تینا اہلم میر احمد خان، خان قلات ۽ پدیریسہ باہتک آتیا موچیا خٹک آن پد جنگ انا پڑا بریک، وجام شہادت نوش کیک۔ ہرانا بابت عبدالرحمن غورنوشتہ کیک: ”تاریخ پاک کہ مانی بیو ہشار، پیرہ و شیر زال ۽ نیارٹی اس نکتہ، شہت شت میل ہڑے ملی سفر کیک، و نرینہ غایتیار جنگ انا پڑا آ جنگ تسک۔“ باروئی دربارتہ عالم اس کہ پن تے ”شیخ فاضل“، نس، تینا منظوم جنگ نامہ بی بی تہو تا بابت پانک:

کیکے خواہرش بودیو بنام چومردان پدیوان شستی مدام کہ مردماں کردہ اور اسلام ذکرش ہمدردماں خاص و عام زبے بودا تا بیو شویار مرداگی در جہاں اشتہار ہڑدی کرن ائی لہ تا دروشم ائی بی بی مریم تینا میر نصیر خان نامکرا تبار مونی بریک۔ ہندا ہڑدی کرن ائی لہ سبیلنا والی بہار خان نارائی چھاگی، تینا آرخ تا کریت آن پد تینا چاہرنا مون ات سلسا ریاست تا حکمران جومرک، و تاریخ پانچ غایتیا پن ۽ روشنا کیک۔ نو زدی کرن ائی گل بی بی پنی ۽ لس بلوچ نیارٹی اس تینا سرسہب بہت و گپ ات برطانوی جزل ڈائر آن تینا آرخ شہہ سوار و سڑوار جیند ۽ بیلرک۔ ملک وینار پلویڈ خٹک آن پد جنگ انا پڑا خان کچی نارائی روز خان تادروشم بریک، و تینا ہجرت، بہت و شیر زالی

ائی جنگ انا پڑا تینا آرخ تون مدام اوارسلک۔ داکان بیدس میر محمود خان ناہڑہ بی بی نینب، میر محراب خان شہید نارائی مانی گھانی، ستر اللہ ڈنی، میر آزاد و شیروانی تا ستر بی بی مہنازو ایو کچی پنک اریر، ہرافقا سیاسی، راجی، ریبیگی کڑدار بلوچ راج ائی نیارٹی تا کڑدارا پلو ۽ روشنا کرینے۔ ڈاکٹر واحد بخش بزدار نوشتہ کیک: ”بلوچ راج سخت گیرا راجی و تہذیبی ہجرت تینا تہی بیداد و ہم جوئی و ژوڈول و کھر و پام آن پد ہم سچ ۽ غیر انسانی و غیر اخلاقی یا وحشی راجی و ژا سے نا نمائندگی ۽ کیک۔ قدیم بلوچ راج ائی کس اس پن کس اسے آن زیات اولک، اسل کہ اوتینا عبدانا سڑدار یا پڑک اناسروک مروس۔ قدیم بلوچ راج ائی سڑدار نا ہند و اونا منصب پاش و پیدوار نکتہ، واس نا کڑدار و اونا حیثیت تینا جاگہ غایک و ملی نکتہ۔“ فرقی تا ڈیہ ائی جنگ و تینا بادشاہی تا دنگ ۽ دو فنگ تا بس اوفنے دا جاگہ تا راجی ہجرت ۽ بدل کنگ و میراتی حاکیت و سرداریت تا نظام و درستی راجی کرشنا ناراج ائی تینا نت تے سوگو کرسا اسہ اتصالی راج ایٹی بدل کنگ ناچی کوشت کرے، ہرائی او بھلو کچ اسکان سرسہب ہم خٹک۔ ہرانا ہم ایونم تاراج آپاش خٹک، و ولدا ہم ایو بلوچ تینا مزاج تا رادٹ لہر لگرو عمل والو قوم اسے۔ مذہبی، سیاسی و راجی تعصب و تنگ نظری تیان بے چکار تینا قومی آجونی آبار ایلوفا آجونی تا شرف ۽ کیک۔ او ایونم است اتنا سبلی، رواداری و امن پسندی ات چاہنگ۔ مہانداری، ہمسائے تا رکھ و شرف قول و اقرار نا بلینس چنا ناودی متنگ آخا بہت و ایلو

راجی و ریبیگی اسہ وژی و امن و آجونی اونا روایت آک اریر۔ بلوچ راج ائی نیارٹی تا بابت عبدالقیوم بیدار نوشتہ کیک کہ اسہ کڈ آ نیارٹی مہر و مریت نا چیدہ، امن و امنی تا ضمانت ۽ تو ایلو کڈ آ نیارٹی قبائلی جھیرہ غاٹے چٹنگ نا سوب ہم اسے۔ نیارٹی چندی رنگ آتا کڈار ۽ ناراج ات ریبہ کی دود آتا سوب آن نیارٹی سنے پیرہ نرینہ غاتون ہم کام مریک بلکہ راج ات سرسہی دوی کرسا تینا حیثیت ۽ جاگہ کی کرینے۔ ہندا و ڈاکٹر شاہ محمد مری نوشتہ کیک کہ ”نیارٹی بلوچ دودو ریبہ تا ایماندارا اگا امانتدار ۽ اونا بولی تا خواری کش رکھوک و شوان ۽ کشیدہ کاری تا اسہ سڑوک ۽ تین تون خٹک۔ پڑچ جو کنگ تا داخت آ ہر ہر گام آ ہتر ۽ خواری کشی ٹی دوی کیک۔ نیارٹی تا اسہ اسہ مجاورہ اسہ اسہ صر ۽ سنہا ک۔ عالی جو کنگ ات اسہ اسہ رگ ۽ بریبری ات گچین کیک۔ تینا ہمین نا ٹوپ آ بلوچیت یعنی انسانیت ۽ خلک۔ ڈیہی، لیوی، موہ، ہالوکون آ سختی صنف ات دود ریبہ ۽ تنگ، گھم و دھریس پنی آچھاپ آتے ٹی سچ آراج ۽ تین تون اوار کیک۔ دیتین، پازین، توخ، بول، پٹی و چندن ہار امارت و سخاوت تا درشانی ۽ کیک۔“

بلوچی ادب ات نیارٹی تا کڑدا ایلو کچ تحقیق کار آتے تی حساب مریک۔ ہرائی اولک واقعہ نگاری، کڑدار سازی، چاگڑو، داخلی جوزہ و احساس، خارجی حاکیت و کیفیت تا دروشم ۽ بھارت گچین ۽ وژا سیت پیش کرینے۔ نکان لہ، بلہ، تات، و بھلاوئی انا نیارٹی کونڈ و مرغن ۽ کرسہ خان بلینس چنا ناودی متنگ آخا بہت و ایلو

تینا نیارٹی تا ایسی سہت شہیر، چنا تے ہمین ۽ قح اس تنگ کن جلونٹ ات دنگ کن لہ تا لولی، ہرام و ایلو خوشی تا وخت آ تا زیک، ہالو، لاڑوک، مری تا دے تینی زہیروک، لیکو، لیلوی، ڈیہی، لیلی، موہ، تینا کی تا جتائی آموکت (موہ) بے شک بلوچ نیارٹی تا تحقیقی آتا زینا غاٹوڑک آک پانگرو۔ بلوچی ادب ائی کچی لوک داستا تک لازوال ادبی شہہ پارہ غاٹا دروشم ائی سازی اریر، ہرائی بیورن و گراناز، ہانی و شے مرید ۽ عزت و مہرک، سیک و شہا، لہا و گراناز، سمومست، حمل و ماہ گچ، دریش و بیگم، کیا و صدو، ہرام و عازیز، فیروز و شاراں، حسن رند و ہلی، دو تین و شرین، امر و ماہو، بالاچ و مریم، کھنڈ خان و کھی، لوک و بیلو، شہداد و مہناز، ہیرک و گراناز، سٹی و مراد، سسی و بیون و ایلو کھ اوار ۽، ہانی، گراناز، مہناز، شرین، سمو، سیک، ماہ گچ، مہرک، بیگم، صدو، عازیز، ہلی، شاراں، مٹی، ماہو، مریم، کھی، بیلو و ایلو قہر و درومانوی شاعری بلوچ راج ائی نیارٹی تا ہندو تندی و درک نا بے خلیس درشانی ۽ کیک، و احساس نا مٹلا تین کن درخت تا ایچ اس گوک دیتیا زاکاری کڑدا تون اوار، سنے بھارت خونی ات ڈیفان۔ کیک۔ داکان سٹ بلوچی شاعری ٹی دانا سٹ رسیٹیک، مہناز تون سوچ ات عمل بھارت زیات شایبہ و کڑمب ۽ ہندا خاطر آن تینا کڑدار ۽ اسہ ہندن ۽ سوگو ۽ علامت اس جوڑ کرسا پیش کرینے، و سنے سخت اگا نکتہ و دامان تا بے گیک آ کاٹم تیا رودک درخت اسے تون تھیبہ ترسا احساساتی کبول آ ہر ایچ ۽ تخلیق کرینے، او بے شک اونا بزرگ ہمتی

یا، تنگ گھائیوں اور چنانوں کے دڑوں پر لہلہاتا ہے میں دشوار گزار چنانوں چراگا ہوں سرسبز درخت ہوں کہ جب جنوب کی تیز ہوا کیں چلتی ہیں تو تمام درختوں کے سروں کو جھکا جاتی ہیں لیکن! میرا سرکونی ہوا بھی نہیں جھکا سکتی ہے اور کوئی بھی بارش مرا تانا نہیں بھگو سکتی ہے مہناز تا شاعری و جہدانا بابت ڈاکٹر واحد بخش بزدار نوشتہ کیک: ”مہناز تا شخصیت اسہ زاکاری کڑدار اسے، ہر راجی بابت مظلوم، بیوس، و اسہ سخت گیر راج اسے تا سزور ۽

بیک، جمیرا صدف حسنی و ایلوفا اوی پاکیزہ کڑدار نا دل لیل ایک۔ پانزدی کرن اتنا بی بی ہاشمی آن بلینس بی بی بیو، بی بی بانو، مریم بی بی، چھاگی، گل بی بی، روز خانوں، بی بی زینت، بی بی گھانی، بی بی اللہ ڈنی، بی بی مہناز، ساڑی دورا نا فیصلہ عالیاتی، زبیدہ جلال، ڈاکٹر زینت شاہ، ڈاکٹر شیخ اسحق، یاسین لہڑی، کریم بلوچ، فرزانہ مجید تون اوار سیاست، تعلیم، خواری، راجی رسوائی، پد تنگ، سینہ زوری تا برخلاف ترند ۽ توار اس سیک آن بلینس ہاشمی شتیار، گورملک، عین عین ڈینی، زاہد رئیس راجی، صبیحہ کریم، سہی پرواز، رشیدہ تاج، عندلیب کچی، مریم سلمان، ذہیل کالاچی، آمنہ پناہ، مہلب زرجان، طاہرہ احساس

پروین بلوچ

مٹنگ، و نرینہ ۽ اول درجہ نا حیثیت متنگ، وخت اس کہ نیارٹی تا نہرا ایو چاہنگ۔ نیارٹی لہا ایو مسزہ زانیفہ نا دروشم ات توارج اتنا سٹ اس اسے، اودے ارا ٹی تو کنگ بھارت آسان ۽ ولے راج ات جاگہ تنگ کن کس اس تیارف۔ نیارٹی ۽ ہرا عزت و اہمیت ۽ اسلام ات تنگ لے اوڑان ہم انکار کنگ اگے۔ سنے کہ نیارٹی تا اراغان پچھنگ ۽ نرینہ تا تو پن سرچہ متنگ۔ نیارٹی و نرینہ ٹی اگہ فرق اس اسے تو او نفسیاتی کیفیت نا، داکان بیدس ہرا ایچک اس نرینہ سیت متنگ کیرہ ہموکت نیارٹی ٹی ہم متنگ کیرہ۔ ناراج ٹی نیارٹی و نرینہ تا نیام ات فرق خٹک، و واقفانیم ات بریبری ۽ قبول کنگ۔ متخین ات دا وژ تا سوچ آک راج آتے پسماندہ تنگ نا سوب جومرید۔ مست اتنا زمانہ ٹی ہندا خٹک کنگ کہ کی نیارٹی کن پیرہ چار دیوالی ۽ دا چار دیوالی آن پشش نا و فتنہ سوچنگ نا اجازت کس و نہ پیش متنگ نا۔ اتنا سوچ

ملک و راج اسے تا ترقی ٹی نیارٹی تا بھارت بھلاہیت اس مریک۔ راج ایٹ اگہ نیارٹی تا کردار متفکرتی کنگ

